Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

talouspäällikkö Timo Jaakkola

Valtiovarainvaliokunnan
asunto- ja ympäristöjaosto
HE 106/2017 vp
Talousarvioesitys 2018 (YM)
13.10.2017

Yleistä

Hallitus esittää ympäristöministeriön hallinnonalalle vuoden 2018 talousarvioesitykseen yhteensä 181,2 milj. euroa, mikä on 5,6 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2017 varsinaisessa talousarviossa. Ympäristöhallinnon henkilöstön määrä laskee arviolta 799:ään tämän vuoden suunnitellusta 843:sta.

35.01 Ympäristöhallinnon toimintamenot

Hallinnonalan toimintamenoihin varataan 57 milj. euroa (62 Me v. 2017), joka sisältää myös päätöksentekoa palvelevien selvitysten, arviointien ja tutkimuksen rahoituksen. Muutos 2017—2018 on -8 %. Muutos johtuu mm. hallitusohjelmaan sisältyvistä säästöistä.

Ympäristöministeriön toimintamenot putoavat noin 1 milj. eurolla. HO-säästöjen lisäksi yhtenä syynä toimintamenojen vähenemiseen on Ikä-aske-hankkeen loppuminen ja sen määrärahan, 0,5 milj. euron palautuminen momentille 35.20.55 Avustukset korjausrakentamiseen.

Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot vähenevät 3,2 milj. euroa. Tähän on suurimpana syynä HO-säästöjen lisäksi tuottavuusrahoilla rahoitetun Envibase-hankkeen valmistuminen (1,6 Me) ja sen aiheuttama tuottavuussäästö (0,5 Me).

Järjestöavustukset ovat vuoden 2017 tasolla, jos ei oteta huomioon PSS:lle ohjattua tämänvuotista avustusta.

35.10 Ympäristön- ja luonnonsuojelu

Ympäristön- ja luonnonsuojelun menoihin varataan yhteensä noin 91 milj. euroa (94,5 Me 2017). -4 %:n muutos johtuu pääosin LIFE-rahaston poistamisesta talousarviosta sekä alusinvestointien jaksottamisista (-2 Me, muutos 2017—2018). Toisaalta Metsoon lisättiin 6 milj. euroa.

Luontoympäristö

Tavoitteena on vesien ja Itämeren hyvän tilan saavuttaminen ja ylläpitäminen valtioneuvoston vuonna 2015 hyväksymien vesien- ja merenhoitosuunnitelmien mukaisesti. Suunnitelmien toimeenpanolla ja toimenpiteiden toteutuksella vähennetään rehevöitymistä, haitallisten aineiden päästöjä ja hallitaan muita vesi- ja meriympäristön tilaan kohdistuvia paineita sekä edistetään pohjavesien ja vesi- ja meriluonnon monimuotoisuuden suojelua.

Momentin 35.10.22 Eräät ympäristömenot määrärahaan sisältyviä vesien- ja merenhoidon resursseja (3,65 Me) tarvitaan vuoteen 2021 ulottuvien toimenpideohjelmien toteutuksen edistämiseen. VELMU-ohjelman (Vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelma) kohdennettuja inventointeja (1,3 Me) jatketaan meriluonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemipalveluiden kannalta arvokkailla alueilla sekä alueilla, joihin kohdistuu erityisiä ihmispaineita. Ravinteiden kierrätysohjelma (2,04 Me) toteuttaa hallituksen kärkihanketta ”Kiertotalouden läpimurto ja puhtaat ratkaisut käyttöön”. Ohjelmassa jatketaan avoimia hankehakuja uusien kokeiluhankkeiden toteuttamiseksi.

Haja-asutuksen jätevesineuvonnalla (1 Me) edistetään huhtikuussa 2017 voimaan tulleiden ympäristönsuojelulain (527/2014) 16 luvun muutoksen ja uuden talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annetun valtioneuvoston asetuksen (157/2017) toimeenpanoa. Säädösmuutosten yhteydessä määräaikaan sidotun haja-asutuksen jätevesien käsittelyn tehostamisen toimeenpanoaikaa siirrettiin 31.10.2019 asti.

Momentin 35.10.52 Metsähallituksen julkisten hallintopalveluiden osalta haasteina ovat kohteiden kunnostus- ja hoitotöiden jatkaminen ja toisaalta uudet kansallispuistot sekä yleisölle hiljattain avatut kohteet. Luontomatkailukohteiden infran rakentamiseen esitetään 650 000 euron lisäpanostusta (Saana, Ärjänsaari, Koli). Matkailu 4.0 -luontomatkailuhankkeelle esitetään 1,7 milj. euroa YM:lle.

Ympäristönsuojelu

Alusinvestointimomentilta 35.10.70 siirretään 1 milj. euroa torjuntakaluston hankintaan momentille 35.10.20 Ympäristövahinkojen torjunta. Jatkossa varataan yhteensä 6 900 000 euroa öljyvahinkojen torjuntaan.

Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma Kaisuun on varattu 1 milj. euroa kuntien ja alueiden ilmastotyön vauhdittamiseen. Rahoituksella tuetaan maakuntien, kuntien ja seutukuntien ilmastotoimien suunnittelua ja toteuttamista. Tarkoitus on myös levittää kuntien ja niiden ilmastoverkostojen kehittämiä ratkaisuja ja käytäntöjä päästöjen vähentämiseksi sekä kuntalaisten vähähiilisten toimien mahdollistamiseksi. Lisäksi varataan ilmastopaneelin työtä varten 300 000 euroa ja ilmastohankkeisiin 160 000 euroa. Sisävesien ja Itämeren kunnostushankkeisiin esitetään lisää 850 000 euroa.

Pilaantuneita maa-alueita koskevan perustyön lisäksi hallitus on käynnistänyt kansallisen pilaantuneiden maa-alueiden kunnostuksen kokeiluhankkeen sekä materiaalitehokasta maa-aineshuoltoa koskevan hankkeen. Panostus pilaantuneiden maiden kunnostustoimiin on yhteensä 3,371 milj. euroa.

Puurakentamisen toimenpideohjelman toteutukseen esitetään lisää 2 milj. euroa, joka on huomattava lisäys kuluvan vuoden 200 000 euroon verrattuna. Tavoitteena on kehittää kansainvälisesti kilpailukykyisen puurakentamisen osaamista ja teollisen valmistuksen yritystoimintaa Suomessa sekä tukea biotalousstrategiaa rakentamalla puusta, mikä lisää hiilen pitkäaikaisia varastoja.

Muuta

Kipupisteenä on momentin 35.20.01 ARA:n toimintamenojen korjausavustustehtävän hoitaminen, 245 000 euroa → tulossa täydentävään talousarvioon.